

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

V. Judaei Messiae θεότηζα confessi sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

τα, σύμβολος, θεός, ἰησοῦς, δεισιμαθής: Aquila, σύμβολος, ἰησοῦς, θεωπότης: Theodotion, βουλόων, ἰησοῦς, θεωπότης: Symmachus, βουλόων, ἰησοῦς, θεωπότης: Deinde vocem hanc יְיָ uirpare consueverunt Scriptores sacri, in eum qui consilium dat, non qui petit: nec unum puto facile reperiri posse locum, in quo eum obtineat sensum, quem hic ipsi Grotius affingit. Promptius itaque nobis est interpretationem hanc respuere, quam Grotio nobis eam approbare.

A Judeorum
fratribus
vindictam
Zach. 12. 10.

IV. Postremum Zachariae testimonium è duodecimo capite fallacis Judaeorum adulteratum est: nam pro eo quod Ebraici Codices habent, וְהִבְטִי אֵלַי, Et aspiciet ad me, legunt, אֵלַי, ad eum: nimirum ne idem sit, qui effundit spiritum gratiae, & qui confixus est: sive ne Deus sit qui in crucem actus est, Jesus nempe Dominus noster. Dei quippe solius est spiritum gratiae largiri. Verum falsitatem evincunt Septuaginta Senes qui vertunt, καὶ ἐπιβλέψουσιν εἰς μέ, Et aspiciet me; quos sequuntur Syrus & Arabs. Jonathan ben Uziel, וַיִּבְעֹן מִן קִרְבִּי, ad verbum, Et rogabunt de ante me. Nec corruptum Uzieliden causam possunt, cum sic scripsisse eum fateatur R. Selomoh Jarchi. Eandem sequuntur lectionem Thalmudistae in libro Sucha; eandem R. Moses Hadarfan in Berechith Rabba, & Aben Ezra. Cum ergo fraudem hanc non aliam ob causam commentos esse Judaeos liquidum sit, quam ne divinitatem ejus cogere agnoscerent, qui fuerat confixus, quemque Messiam esse confitebantur, ut inferius suo loco probabitur, patefacta hac fraude & revicta, consequens est, vel Judaeorum iudicio, Deum esse Messiam qui confixus est, & magno planctu ploratus. Praeterea etsi legendum concedamus, אֵלַי, eodem redibit sententia, cum prima persona, si relativum sequatur, per tertiam saepe in his libris exprimitur, ut vere à Grotio observatum est. Sequentia id ostendunt: Et plangent עלי, super eum, hoc est, super me.

Grot. in Zach.
12. 10.

Judaei Messiam
sibi confessi
sunt.

V. Prisci porro Ebraei recentioribus candidiores, Messiae divinitatem in Veteri Testamento clarissimè consignatam monumentis perpexerunt. Alii jam ante nos Rabbinoꝝ collegierunt testimonia, quibus Messiam futurum Deum & hominem praedicarunt, atque ea etiam quibus tetragrammaton Dei nomen in sacris Voluminibus scriptum ad Messiam congruere docuerunt. Item in ea, quam mox excussimus, Isaiae clausula è nono capite, filium illum nascendum, quem אֱלֹהִים Propheta appellat, Deum & Messiam fore Jonathanis Paraphasis aperte significat. Aiunt praeterea Rabbinii verba haec è centesimo septimo Psalmo, sibi Jesum accommodasse: Exaltare super caelos, Deus. Saepè etiam Chaldaei Paraphrazae nomen sanctum Dei, יהוה, vertunt יהוה יהוה, quod in Messiam, atque adeo in Jesum convenire demonstravimus. Idem & à Philone traditum reperias in libro De somniis. Nec illud preterire decet, quod habetur apud R. Abrahamum Seba, in צִרְוֵר הַמַּוֶּרֶךְ, videlicet vocem כֹּכַב, quae stellam sonat, & à Balaamo ad Messiam praesignificandum usurpata est, cabalisticè nomen יהוה exprimere, cum priores duae litterae כֹּכַב, eundem numerum dent ac quatuor litterae יהוה, nempe XXVI: reliquae duae efficiant numerum XXII, qui numerus est litterarum quibus descripta est Lex Dei, quae tum complebitur cum Messias advenerit. Unde ex Magistri hujus sententia efficitur, Dei simul & Messiae mysterium in una eademque voce contineri, proindeque Messiam Deum futurum. Est praeterea apud Ludovicum Carretum in Libro visorum divinorum, priscos Judaeos, comma hoc Isaiae, quod Messiae θεοδικουμένον est: Ecce intelliget servus meus, exaltabitur, & elevabitur, & sublimis erit valde, sic esse interpretatos, Exaltabitur supra Abrahamum, elevabitur plus quam Moses, & sublimis erit plusquam Angeli ministerii. Unde colligit Carretus Deum ex horum sententia fore Messiam, cum Deum inter & Angelos medium nihil sit. Ergo Jesus Dominus, Messiam se, ut erat, apud Judaeos ferens, θεοδικουμένον quoque suam praedicabat: Ego & Pater unum sumus. Quod indignantes Judaei respondebant: Tu homo cum sis, facis teipsum Deum. Validissimum hoc est adversus dogmatis nostri adversarios argumentum: nam vel Jesum fatebuntur fuisse Messiam, proindeque cum seipsum Deum fecerit, Deum fuisse fateri cogentur; nam si non fuisset, quis credat Messiam, virum quippe sanctum & pium, tam nefariae & atrocis impietatis sese alligasse, ut non divinos solum honores ambiret, sed Dei quoque interverteret titulos, sibi que ascisceret? vel Jesum Messiam fuisse negabunt, & necesse saltem habebunt agnoscere, cum se Messiam simul & Deum esse jactaret, haudquaquam id fuisse facturum, nisi Judaeis persuasum fuisse scisset, eum quem expectabant Messiam Deum fore. Ex his quoque Jesu, Judaeorumq; apud Johannem verbis, manifestus est Laetantii error, qui Jesum numquam seipsum Deum dixisse ausus est asseverare. Juliani vero θεοδικουμένον impudentia, qui dixit neque Paulum, neque Mattheum, neque Marcum, neque Lucam Christo Jesu θεοδικουμένον tribuisse, cum ex Parallelimo nostro, tum & ex Cyrilli disputationibus facile retunditur. Plerique sane è recentioribus Judaeis

Laet. libr. 4.
Instit. cap. 14.

Cyrill. contr.
Julian. libr. 10.

dicere solent, non aliam ob causam gentem suam diuturnis calamitatibus & miserabili exilio esse damnatam, quam quod unus ex ea, Jesus nempe, se Deum facere ausus sit. Desino in testimonio ex Epistola Plinii ad Trajanum, in quo priscos Christianos solitos fuisse affirmat *carmen Christo, quasi Deo, dicere secum invicem*. Tertulianus Epistola hujus auctoritate in Christianorum defensionem utens, sic ista Plinii reddit: *Nihil aliud se de sacris eorum comperisse, quam ceteros antelucanos, ad cavendum Christo ut Deo*. Sic enim legendum esse indicant Plinii verba, non ut vulgo, *Christo & Deo*. Quod jam ante observavit Scaliger in Animadversionibus ad Eusebium, a quo sic exponitur Tertulliani locus, *Χριστὸν ὡς θεὸν ὑμῶν*. Hieronymus interpres ipsis utitur Tertulliani verbis: *Ad cavendum Christo ut Deo*. Hoc ipsum aliis dictionibus, at non alio sensu transtulit Eusebius Chronici in quibusdam, & Historiae locis: *τὸν Χριστὸν θεὸν δὲ καὶ ὑμῶν*. *Christum, sic tanquam Deum, hymnis concelebrare*. Adeo constans erat vel primævis illis Christianæ religionis initiis opinio, Christum à Christianis Deum haberi. Alibi etiam Eusebius ex vetustis quibusdam Commentariis docet Justinum, Miltiadem, Tatianum, Clementem, Irenæum, Melitonem, aliosque complures Christo divinitatem tribuisse, tum subjicit, jam inde à primis Ecclesiæ temporibus Christianos Christo ut Deo carmina cecimisse: *Ἀλλοιοὶ δὲ θεοὶ ἔωδα ἀδύφωον, ἀπὸ ἀρχῆς ὑπὸ πῶτον χειροῦται, τὸν λόγον τῆς θεῆς τὸν Χριστὸν ὑμῶσι θεολογοῦντες*. Quot autem Psalmi & Ode fratrum, ab initio à fidelibus scriptæ, Verbum Dei Christum ut Deum predicant.

Plin. libr. 10. Epist. 97.

Tertull. Apol. cap. 2.

Euseb. Chron. libr. 2. & Grot. libr. 1. & Hist. libr. 3. cap. 33.

Euseb. Hist. libr. 5. cap. 18.

CAPUT XXVI.

Jesus Homo.

GEN. 3. 15. *Inimicitias ponam inter te & mulierem, semen tuum & semen illius.*

2. Reg. 7. 4, 5, 12. *Ecce sermo Domini ad Nathan dicens, Vade, & loquere ad servum meum David. . . . Cum completi fuerint dies tui, & dormieris cum patribus tuis, suscitabo semen tuum post te, quod egredietur de utero tuo, & firmabo regnum ejus.*

Isa. 7. 14. *Ecce Virgo concipiet, & pariet Filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel.*

Isa. 9. 6. *Parvulus natus est nobis, & filius datus est nobis.*

Isa. 45. 8. *Rorate celi desuper, & nubes pluant justum; aperiatur terra, & germinet Salvatorem.*

Isa. 52. 14. & 53. 2, 3. *Sicut obstupuerunt super te multi, sic inglorius erit inter viros aspectus ejus, & forma ejus inter filios hominum. . . . Vidimus eum, & non erat aspectus, & desideravimus eum, despectum & novissimum virorum, virum dolorum, & scientem infirmitatem.*

Jerem. 31. 22. *Creavis Dominus novum super terram, femina circumdabit virum.*

Dan. 7. 13. *Aspiciebam ergo in visione notis, & ecce cum nubibus caeli quasi Filius hominis veniebat, & usque ad Antiquum dierum pervenit.*

Dan. 9. 26. *Post hebdomades sexaginta duas occidetur Christus.*

MATTH. 1. 25. *Peperit Filium suum primogenitum, & vocavit nomen ejus Jesus.*

Matth. 4. 2. *Et cum jejunasset quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, postea esuriit. Et Luc. 4. 2.*

Matth. 8. 20. *Filius hominis non habet, ubi caput reclinet.* Et Matth. 9. 6. *Et sic passim appellatur in Novo Testamento.*

Matth. 12. 46. *Adhuc eo loquente ad turbas, ecce mater ejus, & fratres stabant foris, quærentes loqui ei. Dixit autem ei quidam, Ecce mater tua, & fratres tui foris stant quærentes te.* Et Marc. 3. 31, & seq. Et Luc. 8. 19, & seq.

Matth. 21. 18. *Mane autem revertens (Jesus) in civitatem esuriit.* Et Marc. 11. 12.

Matth. 26. 71, & seq. *Exeunte autem illo (Petro) januam, vidit cum alia ancilla, & ait his qui erant ibi, Et hic erat cum Jesu Nazareno. Et iterum negavit cum juramento, Quia non novi hominem. . . . Tunc cepit detestari, & jurare quia non novisset hominem.*

Luc. 1. 31. *Ecce concipies in utero, & paries Filium, & vocabis nomen ejus Jesus.*

Luc. 2. 52. *Et Jesus proficiebat sapientia, & atate, & gratia apud Deum & homines.*

Luc. 23. 4, & seq. *Ait autem Pilatus ad Principes Sacerdotum & turbas, Nihil invenio causa in hoc homine. . . . Pilatus autem audiens Galileam, interrogavit si homo Galilaus esset, Pilatus . . . dixit ad illos, Nullam causam invenio in homine isto.*

Luc. 23. 46, 47. *Hæc dicens (Jesus) expiravit. Videns autem Centurio quod factum*